

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo veci starostlivosti súdu o maloletého **S. N.**, narodeného X. a maloletého **R. N.**, narodeného X., bývajúcich u matky, zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne, deti rodičov matky S. N., bývajúcej v T. a otca R. N., bývajúceho v Š.Š., zastúpeného JUDr. J. A., advokátom so sídlom v B., o návrhu otca na zníženie výživného, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 31 P 248/2010, o dovolaní otca proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne z 31. januára 2012 sp. zn. 6 CoP 2/2012, rozhodol

t a k t o :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín rozsudkom z 22. novembra 2011 č.k. 31 P 248/2010-96 návrh otca na zníženie výživného k maloletým deťom zamietol a rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Vychádzal z toho, že naposledy o výživnom na maloleté deti bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Trenčín z 13. júla 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne z 22. októbra 2009 sp. zn. 19 Co 279/2009. Maloleté deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný povinnosťou prispievať na výživu maloletého S. mesačne sumou 130 Eur a na maloletého R. mesačne sumou 95 Eur. Matka v tom čase bola nezamestnaná, bez nároku na dávku v nezamestnanosti. Otec sa venoval profesionálnej cyklistike bez zmluvného základu a príjem mal z odmien za výhry v pretekoch v sumách, ktoré neboli zistené. Maloletý S. bol vo veku 7 rokov a bol žiakom prvého ročníka základnej školy, maloletý R. bol vo veku 6 rokov a navštevoval

materskú školu. Obe deti mali výdavky primerané svojmu veku a potrebám. Súd prvého stupňa zistil, že otec od 1. mája 2011 je zamestnaný ako domovník v R., kde dosahuje priemerný mesačný príjem 315,55 Eur brutto. Od 25. januára 2010 do 31. októbra 2010 bol zamestnaný na polovičný úväzok v spoločnosti B., B., kde za toto obdobie dosiahol priemerný príjem 99 Eur mesačne netto. Tento pracovný pomer skončil uplynutím doby, na ktorú bol uzatvorený. Od 11. februára 2010 do 31. decembra 2010 pracoval na základe dohody o vykonaní práce v spoločnosti T., a.s. X, kde dosiahol priemerný príjem vo výške 41,79 Eur mesačne. V období od 1. júna 2010 do 31. augusta 2010 pracoval na základe dohody o vykonaní práce v spoločnosti I., s.r.o. x, kde dosiahol priemerný príjem 135 Eur mesačne. Od 1. januára 2011 do 1. mája 2011 bol nezamestnaný a evidovaný na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Š., nebol poberateľom žiadnych štátnych dávok. Od roku 2005 do roku 2009 pracoval v R., najskôr ako poštový doručovateľ a neskôr ako profesionálny cyklista pre x. Výživné určené súdom platí iba do výšky minimálneho výživného, spolu na obe deti vo výške 50 Eur mesačne. Pri rozhodovaní o návrhu otca súd prvého stupňa ďalej vychádzal zo zistenia, že matka detí od 1. októbra 2011 je vyradená z evidencie uchádzačov o zamestnanie, je dobrovoľne nezamestnaná. Od 3. marca 2012 pracuje na základe dohody o pracovnej činnosti ako výpomoc v reštaurácii u J. J. v Trenčíne s dohodnutou odmenou 136 Eur mesačne. Od 1. januára 2009 do 1. marca 2009 bola zamestnaná v T. Trenčín, kde dosahovala priemerný mesačný čistý zárobok 434 Eur. Tento pracovný pomer skončil zo strany zamestnávateľa z dôvodu zrušenia jej pracovného miesta. Je poberateľkou náhradného výživného na maloletého S. 78,98 Eur mesačne a na maloletého R. 70 Eur mesačne a prídavku na dve deti 44,02 Eur mesačne. Nezamestnaná je od 1. júla 2010, od 1. decembra 2009 do 30. júna 2010 pracovala v spoločnosti M., s.r.o. x, kde pracovný pomer skončila dohodou, kedy sa musela presťahovať z Českej republiky na Slovensko, lebo maloletý R. začal navštevovať prvý ročník základnej školy. U tohto zamestnávateľa dosahovala priemerný hrubý mesačný príjem 1 000 Eur. Okresný súd na strane maloletého S. zistil, že tento má 10 rokov, je žiakom štvrtého ročníka základnej školy. Navštevuje doučovanie z matematiky, za ktoré sa hradí 8 Eur týždenne. Maloletý R. má 8 rokov, je žiakom druhého ročníka základnej školy. Navštevuje základnú umeleckú školu, odbor výtvarný, kde mesačný poplatok predstavuje 10 Eur. Na základe takto zisteného skutkového stavu, s poukazom na znenie ustanovení § 62 ods. 1, 2, 4 a 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine dospel k záveru, že návrh otca nebol podaný dôvodne. Od posledného rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti neuplynuli ešte ani dva roky. Na strane maloletého S. k zmene pomerov nedošlo, keďže v súčasnosti aj v čase posledného

rozhodovania o vyživovacej povinnosti bol žiakom prvého stupňa základnej školy. U maloletého R. k zmene pomerov došlo v tom smere, že tento začal navštevovať prvý stupeň základnej školy. U matky k zmene pomerov došlo v tom smere, že je síce opätovne nezamestnaná – dobrovoľne, avšak privyrába si na základe dohody o pracovnej činnosti. Na základe vykonaného dokazovania mal okresný súd preukázané, že k zmene pomerov u otca došlo, pretože t.č. je v pracovnom pomere v R., kde dosahuje priemerný príjem viac ako 300 Eur brutto, keď v čase posledného rozhodovania o výživnom nebol jeho príjem ustálený. Za primeranú pomerom rodičov, potrebám maloletých detí v súčasnej dobe, možnostiam a schopnostiam rodičov plniť vyživovaciu povinnosť okresný súd považoval doteraz určenú výšku vyživovacej povinnosti. Preto návrh na zníženie vyživovacej povinnosti ako nedôvodný v celom rozsahu zamietol. O náhrade trov konania rozhodol v súlade s § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie otca rozsudkom z 31. januára 2012 sp. zn. 6 CoP 2/2012 rozsudok okresného súdu potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov dovolacieho konania. Poukázal na to, že okresný súd vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom na správne zistenie skutkového stavu veci, dospel k správnym, skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne právne posúdil. Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil s jeho skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci a podľa § 219 ods. 2 O.s.p. na ne v plnom rozsahu poukázal. Nad rámec úvah okresného súdu v odôvodnení rozsudku odvolací súd zdôraznil, že aj podľa jeho názoru z vykonaného dokazovania vo veci nevyplývajú také skutočnosti, ktoré by v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine odôvodňovali rozhodnutie o znížení výživného zo strany otca. Odvolací súd doplnil svoje dôvody o citáciu ustanovenia § 63 ods. 1, 2 Zákona o rodine a s poukazom na to, že v priebehu konania pred okresným súdom si otec nesplnil svoju zákonnú povinnosť preukázať všetky svoje príjmy z inej, než závislej činnosti, podliehajúcej dani z príjmu, nesplnením ktorej zákon automaticky spája zákonnú a nevyvratiteľnú fikciu o výške mesačného príjmu povinného rodiča, z ktorej je súd povinný vychádzať pri rozhodovaní o výživnom. Vzhľadom na to, že v predchádzajúcom konaní o výživnom pre nesplnenie povinnosti otca § 63 ods. 1 Zákona o rodine bol povinný aplikovať zákonnú fikciu o príjmoch otca podľa tohto ustanovenia a vzhľadom na to, že nesplnenie uvedenej povinnosti zo strany otca aj v tomto konaní, ukladá súdu aplikovať uvedenú právnu fikciu, ani odvolací súd v súlade s názorom okresného súdu nedospel

k záveru, že by na strane otca od predchádzajúceho rozhodnutia súdu o výživnom nastala taká zmena pomerov, ktorá by v zmysle § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine odôvodňovala vyhovieť návrhu otca na zníženie výživného. Odvolací súd poukázal na to, že zánikom manželstva rodičov vyvstal zákonný dôvod na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva rozvedených rodičov, z ktorého majetku mala matka predať dom za nie zanedbateľnú sumu. Tvrdenia rodičov o vyporiadaní ceny predaného domu sú protirečivé. Mal však za to, že pre potreby posúdenia majetkových pomerov otca na účel posúdenia výšky výživného na maloletých je rozhodná aj táto skutočnosť. Z hľadiska ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine nie však je právne významné, či otec aj skutočne realizoval svoje práva, vyplývajúce mu z titulu vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva, vrátane potrebných právnych krokov, ak mu v tom nebránili žiadne skutočnosti, objektívne vylučujúce ich realizáciu. Keďže z vykonaného dokazovania nevyplynuli žiadne takéto objektívne prekážky, odvolací súd sa nestotožnil so záverom otca v odvolaní, podľa ktorého obsahom jeho majetkových pomerov je jedine príjem 324,80 Eur mesačne. Ďalšie dôvody odvolania nepovažoval za dôvodné a právne významné. Pri zisťovaní zmien v pomeroch účastníkov v zmysle § 78 ods. 1 Zákona o rodine je neprípustná revízia predchádzajúceho súdneho rozhodnutia. Preto odvolací súd nebol oprávnený preskúmať vecnú správnosť tohto predchádzajúceho súdneho rozhodnutia a zaoberať sa vadami predchádzajúceho konania vytýkanými otcom v odvolaní. Podľa názoru odvolacieho súdu výhrady otca v odvolaní k postupu matky v konaní nemajú žiadny vplyv na posudzovanie otázky správnosti zistenia skutkového stavu veci a právne posúdenie veci samej. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Proti tomuto rozsudku krajského súdu podal dovolanie otec maloletých detí, ktorý žiadal rozsudok krajského súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Vyčítal odvolaciemu súdu, že sa náležite nevyporiadal s jeho námietkami uvedenými v odvolaní, najmä, že rozsudok súdu prvého stupňa je nenáležite odôvodnený a najmä nedostatočne odráža vykonané dokazovanie, v ktorom jednoznačne uniesol vecné bremeno v tom, že nemá dostatok finančných prostriedkov na úhradu stanoveného výživného. Namietal, že odvolací súd nevyhovel jeho návrhu na doplnenie dokazovania ohľadne odpredaja nehnuteľnosti patriacej do bezpodielového spoluvlastníctva manželov matkou detí, tvrdiac, že nejde o konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, z ktorého dôvodu

potom nevyhovел jeho návrhu zmeniť rozsudok súdu prvého stupňa s minimálnym určením výživného od januára 2010 do právoplatného rozhodnutia súdu o vyporiadnania bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Vyčítal odvolaciemu súdu, že nevykonal žiadne doplnenie dokazovania a ani nenariadil pojednávanie vo veci (§ 214 ods. 2 O.s.p.), čím v konaní došlo k vade podľa § 237 písm. f/ O.s.p. a tiež pre nesprávne hodnotenie dôkazov a tým aj neúplne a neobjektívne zistený skutkový stav veci. Zároveň namietal, že bolo porušené jeho právo na spravodlivé súdne konanie, keď rozhodnutie odvolacieho súdu nie je dostatočne odôvodnené. Mal za to, že z rozhodnutia odvolacieho súdu vôbec nie je zrejmé, na základe čoho vyhodnotil jeho námietky uvedené v odvolaní ako nedôvodné a prečo sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa. Odvolací súd sa konkrétne vôbec nezaoberal tým, že matka detí je dostatočne finančne zabezpečená prisvojením si finančných prostriedkov z predaja nehnuteľnosti patriacej do ich spoločného majetku. Prezentované dôvody v rozhodnutí odvolacieho súdu považoval za dôkaz o zjavnej „feministickej“ zaujatosti predsedníčky senátu odvolacieho súdu JUDr. S. M. a preto namietal jej zaujatosť (§ 14 ods. 1 O.s.p.).

Matka maloletých detí a ich kolízny opatrovník sa k dovolaniu otca nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V zmysle § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.) alebo rozsudok

potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.) alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4.

Osobitne však treba zdôrazniť, že podľa § 238 ods. 4 O.s.p. dovolanie nie je prípustné vo veciach upravených zákonom o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov okrem rozsudku o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení.

V danom prípade dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým sa rozhodlo vo veci upravenej Zákomom o rodine (vo veci zníženia vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom). Nejde o rozsudok v zmysle § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Nejde ani o rozsudok o obmedzení alebo pozbavení rodičovských práv a povinností, alebo o pozastavení ich výkonu, o priznaní rodičovských práv a povinností maloletému rodičovi dieťaťa, o určení rodičovstva, o zapretí rodičovstva alebo o osvojení. Napadnutý rozsudok nevykazuje znaky rozsudku, proti ktorému je dovolanie prípustné, ale práve naopak, znaky rozsudku, v prípade ktorého je prípustnosť dovolania výslovne zákonom vylúčená. Z uvedených dôvodov je zrejmé, že dovolanie nie je v predmetnej veci procesne prípustné; jeho prípustnosť je výslovne vylúčená ustanovením § 238 ods. 4 O.s.p. a o prípad výnimky z neprípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 238 ods. 4 v predmetnej veci nejde.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia.

So zreteľom na dovolateľom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia o existencii vady konania podľa § 237 písm. f/ a g/ O.s.p.

Podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

O procesnú vadu v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. spočívajúcu v odňatí možnosti konať pred súdom, ide vtedy, ak súd v priebehu konania neumožnil účastníkovi vykonať práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, vyjadriť sa k rozhodným skutočnostiam, k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo so súhlasom predsedu senátu dávať v rámci výsluchu otázky účastníkom (svedkom) a právo zhrnúť na záver pojednávania svoje návrhy, vyjadriť sa k dokazovaniu i právnej stránke veci (§ 101 ods. 1, § 117 ods. 1, § 118 ods. 1 a 4, § 123, § 126 ods. 3, § 131, § 211, § 215 O.s.p.).

Pokiaľ dovolateľ namietal, že odvolací súd mu odňal možnosť konať pred súdom tým, že nevykonal ním navrhnutý dôkaz, treba uviesť, že podľa ustálenej judikatúry platí, že takýto postup súdu nemožno zásadne považovať za odňatie možnosti konať pred súdom. Účastníci sú totiž povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá, § 125 veta prvá O.s.p.). O tom, ktoré z navrhnutých dôkazov (ale aj z tých, ktoré navrhnuté neboli) budú vykonané, rozhodne však súd. Z uvedeného je zrejmé, že Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie dovolateľ v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté) právo navrhovať dôkazy, resp. právo vyjadrovať

sa k vykonaným dôkazom nemožno zamieňať s rozhodovaním súdu o tom, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná.

Nevykonanie dôkazov podľa návrhov alebo predstáv žalobcu nie je postupom, ktorým by mu súd odňal možnosť konať pred súdom, alebo rozhodovanie o tom, ktoré dôkazy budú vykonané, patrí výlučne súdu a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Ak súd niektorý dôkaz nevykoná, môže to viesť nanajvýš k jeho nesprávnym skutkovým záverom, a teda v konečnom dôsledku aj k nesprávnemu rozhodnutiu, nie však k zmätočnosti rozhodnutia. Súdny nižších stupňov preto svojim postupom dovolateľa nevytlúčili z realizácie žiadneho procesného práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva.

Tvrdenie o neúplnosti vykonaného dokazovania, resp. že odvolací súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, predstavuje dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p., t.j. že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Iná vada konania je procesná vada, ktorá na rozdiel od vád taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. nezakladá zmätočnosť rozhodnutia. Je právne relevantná, ak má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Z hľadiska existencie tzv. inej vady konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. treba uviesť, že dovolací súd môže pristúpiť k posúdeniu opodstatnenosti tvrdenia o tomto dovolacom dôvode až vtedy, keď je dovolanie z určitého zákonného dôvodu prípustné (o tento prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Ani namietané nesprávne hodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Ak aj súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne; táto samotná skutočnosť však prípustnosť dovolania nezakladá a nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, ak je dovolanie procesne prípustné (§ 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p.). Tvrdenie dovolateľa o nedostatkoch dokazovania nie je teda opodstatnená.

Dovolateľ ďalej namieta, že odvolací súd rozhodol o veci v rozpore s ustanovením § 214 ods. 1 písm. a/ O.s.p., keď nenariadil na jej prejednanie pojednávanie.

Podľa § 214 ods. 1 O.s.p. (v znení účinnom od 1. januára 2012), na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a/ je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ ide o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

Z dikcie ustanovenia § 214 ods. 1 O.s.p. vyplýva, že na prejednanie odvolania, ktoré smeruje proti rozhodnutiu vo veci samej musí predseda senátu nariadiť pojednávanie, okrem iného aj vtedy, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Či v konkrétnom prípade je nevyhnutné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, je však vecou úvahy odvolacieho súdu a nie účastníkov konania. Ak odvolací súd dospeje k záveru, že súd prvého stupňa náležitým spôsobom zistil skutkový stav veci a preto nie je potrebné dokazovanie zopakovať alebo doplniť, nič mu nebráni (ak nejde o ostatné dva v zákone vymenované prípady), o odvolaní rozhodnúť bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.).

V posudzovanej veci odvolací súd mal za to, že súd prvého stupňa zistil úplne skutkový stav veci a že dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam. Nepovažoval preto za potrebné súdom prvého stupňa vykonané dokazovanie doplniť. Nemožno mu preto vyčítať, že jeho postup, keď prejednal odvolanie bez nariadenia pojednávania bol v rozpore so zákonom.

Dovolateľ ďalej namietal nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, v dôsledku čoho došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivé súdne konanie a vznik vady podľa § 237 písm. f/ O.s.p.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov a ako sa vo veci vyjadroval odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Povinnosť súdov rozhodnutia odôvodniť v súlade s vyššie citovaným ustanovením je jedným z princípov riadneho a spravodlivého procesu vyplývajúcich z článku 36 a nasledujúcich Listiny základných práv a slobôd, ktoré predstavuje súčasť práva na spravodlivý proces. Z odôvodnenia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Stav, kedy rozsudok nespĺňa náležitosti uvedené v § 157 ods. 2 O.s.p. vo svojich dôsledkoch vedie k tomu, že sa stáva nepreskúmateľným. Všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového ale aj odvolacieho súdu), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 3. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 111/03). Právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O.s.p. sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie rozhodnutia v opravnom konaní však nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2005 sp. zn. II. ÚS 78/05). Zároveň je potrebné zdôrazniť, že zákonom č. 384/2008 Z.z., ktorý nadobudol účinnosť

15. októbra 2008, bol dovtedajší text § 219 O.s.p. doplnený okrem iného odsekom 2, podľa ktorého, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú vyššie uvedeným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská rodičov, výsledky vykonaného dokazovania a citoval ustanovenia Zákona o rodine, ktoré aplikoval v prejednávanej veci a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery o nedôvodnosti návrhu otca na zníženie výživného náležite vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odvolací súd sa v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti právne zdôvodnil aplikáciu ustanovenia § 63 ods. 1, 2 Zákona o rodine a tiež s ohľadom na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine vysvetlil potrebu posúdenia majetkových pomerov otca vo vzťahu k spoločne nadobudnutému majetku rodičmi detí.

Za daného stavu potom nemožno považovať za vadný postup odvolacieho súdu, keď v zmysle § 219 ods. 2 O.s.p. si osvojil dôvody rozsudku súdu prvého stupňa a v celom rozsahu na ne poukázal. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

Dovolateľ v dovolaní ďalej poukázal na zaujatosť predsedníčky senátu odvolacieho súdu JUDr. S. M..

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 14 ods. 3 O.s.p. dôvodom na vylúčenie sudcu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu v konaní o prejednávanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu, sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu, a to: 1/ k veci, v rámci ktorého by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo 2/ k účastníkom konania, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo 3/ k zástupcom účastníkov konania, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedené pod 2/.

V danej veci dovolací súd z obsahu spisu nezistil žiadne okolnosti právne relevantné z hľadiska ustanovenia § 14 ods. 1 O.s.p., z ktorých by bolo možné vyvodiť pochybnosti o nezaujatosti vo veci konajúcej predsedníčky senátu. Dovolateľ žiadnu relevantnú námietku zaujatosti neuplatnil a v dovolaní jej zaujatosť vyvodzuje len z jej postupu v konaní. Takéto dôvody pre zaujatosť sudcu však nie sú okolnosťami, ktoré by napĺňali pojem vady uvedenej v § 237 písm. g/ O.s.p., t.j. že rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát a tvorili tak právne relevantný záver pre posúdenie prípustnosti inak neprípustného dovolania.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania otca maloletých detí nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako

smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O trovách dovolacieho konania súd rozhodol podľa s § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 26. apríla 2012

JUDr. Eva S a k á l o v á, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková